

Vắc-xin ngừa bệnh Sốt Vàng da Yellow Fever Vaccine

Vắc-xin cho người đi nước ngoài được khuyến nghị nếu bạn đi du lịch hoặc làm việc ở một số nước. Hãy thảo luận về các kế hoạch đi nước ngoài với một đơn vị y tế công cộng, một phòng khám dành cho người đi nước ngoài hoặc chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn ít nhất 6 đến 8 tuần trước khi bạn khởi hành.

Hầu hết các loại vắc-xin dành cho người đi nước ngoài không được bao trả bởi chương trình dịch vụ y tế của tỉnh (medical services plan - MSP), vì vậy hãy hỏi phòng khám dành cho người đi nước ngoài tại địa phương của bạn để biết chi phí.

Mang theo bản ghi của tất cả các loại vắc-xin bạn đã được chủng ngừa trước đây đến phòng khám dành cho người đi nước ngoài. Điều quan trọng là phải giữ bản ghi các loại vắc-xin cho người đi nước ngoài mà bạn đã chủng ngừa và mang theo tài liệu này trong chuyến đi của bạn.

Vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da là gì?

Vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da giúp bảo vệ chống lại vi-rút gây sốt vàng da. Sốt vàng da là một loại bệnh do vi-rút gây ra, lây lan do muỗi bị nhiễm vi-rút. Vắc-xin này được Bộ Y tế Canada phê duyệt.

Ai nên được chủng ngừa vắc-xin này?

Nếu bạn sẽ đi du lịch hoặc làm việc ở các vùng nhiệt đới của Châu Phi hoặc Trung và Nam Mỹ, bạn có thể cần phải chủng ngừa vắc-xin này. Hãy nói chuyện với chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn hoặc phòng khám dành cho người đi nước ngoài để biết thêm thông tin.

Để biết danh sách các trung tâm chủng ngừa vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da tại B.C., hãy truy cập Cơ quan Y tế Công cộng Canada (Public Health Agency of Canada): www.canada.ca/en/public-health/services/travel-health/yellow-fever/vaccination-centres-canada-british-columbia.html.

Vắc-xin này cũng được khuyến nghị cho những người lao động thường xuyên tiếp xúc với vi-rút gây bệnh sốt vàng da, chẳng hạn như một số nhà nghiên cứu và nhân viên phòng xét nghiệm.

Người lớn và trẻ em từ 9 tháng tuổi trở lên có thể chủng ngừa vắc-xin này. Vắc-xin được cung cấp bằng 1 liều hoặc mũi tiêm/chích.

Vắc-xin này cung cấp sự miễn dịch hiệu quả trong vòng 30 ngày cho 99 phần trăm những người được chủng ngừa. Không nên bắt đầu đến các khu vực bị ảnh hưởng trước thời gian này.

Một lần chủng ngừa vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da là đủ để tạo khả năng miễn dịch chống lại bệnh sốt vàng da trong suốt cuộc đời. Không cần liều vắc-xin nhắc lại.

Sau khi chủng ngừa vắc-xin, bạn sẽ nhận được một văn bản được đóng dấu gọi là Giấy chứng nhận Chủng ngừa hoặc Dự phòng Quốc tế (International Certificate of Vaccination or Prophylaxis). Văn bản này là giấy tờ chính thức và là yêu cầu pháp lý để nhập cảnh vào một số nước. Nếu bạn không thể chủng ngừa vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da vì lý do y tế, bạn sẽ cần tài liệu bằng văn bản trên giấy có tiêu đề thư (letterhead) chính thức của chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn hoặc Giấy chứng nhận Chống chỉ định Chủng ngừa vì Lý do Y tế (Certificate of Medical Contraindication to Vaccination) của một phòng khám dành cho người đi nước ngoài. Thư hoặc giấy chứng nhận phải nêu rõ lý do y tế tại sao không thể chủng ngừa vắc-xin.

Nếu không có giấy chứng nhận hoặc thư của chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn, bạn có thể bị từ chối nhập cảnh vào nước bạn đến hoặc bạn có thể được chủng ngừa vắc-xin tại cảng nhập cảnh của nước đó. Ở một số nước, các thực hành chủng ngừa có thể không đạt được điều kiện lý tưởng.

Vắc-xin này có những lợi ích gì?

Vắc-xin ngừa sốt vàng da là cách tốt nhất để bảo vệ chống lại vi-rút gây bệnh sốt vàng da, một bệnh nghiêm trọng và đôi khi gây tử vong.

Có thể có những phản ứng gì sau khi chủng ngừa vắc-xin này?

Những loại vắc-xin này rất an toàn. Việc chủng ngừa an toàn hơn nhiều so với việc mắc bệnh sốt vàng da. Các phản ứng thông thường với vắc-xin có thể bao gồm đau nhức, mẩn đỏ hoặc sưng tấy ở nơi tiêm/chích. Đau đầu nhẹ, sốt nhẹ hoặc đau nhức cơ bắp kéo dài 1 hoặc 2 ngày có thể xảy ra từ 5 đến 10 ngày sau khi chủng ngừa.

Có thể cho uống Acetaminophen (ví dụ Tylenol®) hoặc ibuprofen* (ví dụ Advil®) nếu bị sốt hoặc đau nhức. Không nên cho bất cứ ai dưới 18 tuổi uống ASA (ví dụ Aspirin®) vì rủi ro bị Hội Chứng Reye.

*Không nên cho trẻ em dưới 6 tháng tuổi uống Ibuprofen mà không hỏi ý kiến của chuyên viên chăm sóc sức khỏe của quý vị trước.

Muốn biết thêm chi tiết về Hội Chứng Reye, hãy đọc [HealthLinkBC File #84 Hội Chứng Reye](#).

Điều quan trọng là cần ở lại phòng khám trong 15 phút sau khi được chủng ngừa bất kỳ vắc-xin nào bởi vì có một khả năng cực kỳ hiếm, chưa đến 1 người trong số một triệu người, bị một phản ứng dị ứng đe dọa đến tính mạng gọi là sốc phản vệ. Phản ứng này có thể bao gồm nổi mề đay, khó thở, hoặc sưng họng, lưỡi hoặc môi. Nếu phản ứng này xảy ra, chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn đã được chuẩn bị để điều trị nó. Điều trị khẩn cấp bao gồm việc sử dụng epinephrine (adrenaline) và chuyển bằng xe cứu thương đến phòng cấp cứu gần nhất. Nếu các triệu chứng này xuất hiện sau khi bạn đã rời phòng khám, hãy gọi **9-1-1** hoặc số điện thoại khẩn cấp địa phương.

Điều quan trọng là phải luôn báo cáo các phản ứng nghiêm trọng hoặc bất ngờ cho chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn.

Ai không nên được chủng ngừa vắc-xin này?

Những người sau đây thường không nên chủng ngừa vắc-xin này, tuy nhiên nếu không thể tránh được việc đi nước ngoài, hãy thảo luận về các lợi ích so với các rủi ro của vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da với chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn.

- Trẻ em dưới 9 tháng tuổi
- Người từ 60 tuổi trở lên
- Những người có tiền sử bệnh hoặc rối loạn tuyến ức, bao gồm bệnh nhược cơ (myasthenia gravis), u tuyến ức (thymoma), cắt bỏ tuyến ức (thymectomy) hoặc hội chứng DiGeorge. Bạn có thể chịu rủi ro cao hơn về việc suy hệ thống đa cơ quan nội tạng sau khi chủng ngừa. Mức độ của rủi ro hiện chưa được biết

Hãy trao đổi với một phòng khám dành cho người đi nước ngoài hoặc chuyên gia chăm sóc sức khỏe nếu bạn có hoặc từng có bất kỳ phản ứng hoặc tình trạng nào sau đây:

- Phản ứng đe dọa tính mạng với một liều vắc-xin ngừa sốt vàng da trước đó hoặc bất kỳ thành phần nào của vắc-xin bao gồm gelatin hoặc cao su
- Dị ứng nghiêm trọng với trứng
- Hệ miễn dịch bị suy yếu do bệnh tật hoặc điều trị y khoa

- Bệnh đa xơ cứng (multiple sclerosis - MS) tái phát-thuyên giảm. Vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da có thể làm tăng nguy cơ tái phát MS nếu bạn bị MS tái phát-thuyên giảm.
- Suy giảm miễn dịch nghiêm trọng do bị bệnh HIV/AIDS có triệu chứng hoặc các nguyên nhân khác
- Nếu bạn đang mang thai hoặc cho con bú. Có thể đưa ra các trường hợp ngoại lệ trong thời gian bệnh bùng phát khi nguy cơ lây nhiễm ở mức cao

Bệnh sốt vàng da là gì?

Bệnh sốt vàng da là một bệnh nghiêm trọng và đe dọa tính mạng do vi-rút gây ra. Nó được đặt tên theo hiện tượng da và mắt bị vàng (vàng da - jaundice) xảy ra khi vi-rút tấn công vào gan.

Cứ 10 người mắc bệnh thì có tới 4 người sẽ tử vong.

Các triệu chứng bao gồm đột ngột sốt, ớn lạnh, nhức đầu, đau lưng, đau cơ toàn thân, buồn nôn/mất ói và nôn/ói. Trong trường hợp nghiêm trọng, bạn có thể bị chảy máu mũi, miệng và ruột. Bạn cũng có thể bị suy gan và thận. Hiện nay, chưa có thuốc điều trị căn bệnh này.

Vi-rút gây bệnh sốt vàng da lây sang người do vết đốt của muỗi nhiễm bệnh sống ở các khu vực nhiệt đới của Châu Phi, Trung và Nam Mỹ. Vi-rút không thể lây lan qua muỗi ở Canada. Loài muỗi truyền vi-rút này có thể truyền vi-rút giữa khi ở rừng nhiệt đới với nhau và từ người sang người. Để biết thêm thông tin về ngăn ngừa muỗi đốt, hãy xem [HealthLinkBC File #41f Ngừa Sốt Rét](#).

Sự chấp thuận của Trẻ vị thành niên Chín Chấn

Cha mẹ hoặc người giám hộ và con cái họ được khuyến nghị thảo luận về việc chấp thuận chủng ngừa. Trẻ em dưới 19 tuổi, những người có thể hiểu được những lợi ích cũng như những phản ứng có thể xảy ra đối với mỗi loại vắc-xin và nguy cơ của việc không chủng ngừa, có thể đồng ý hoặc từ chối một cách hợp pháp việc chủng ngừa. Để biết thêm thông tin về sự đồng ý của trẻ vị thành niên chín chấn, hãy xem [HealthLinkBC File #119 Luật về Trẻ Thơ, Ưng Thuận Của Vị Thành Niên Chín Chấn và Sự Chủng Ngừa](#).

Muốn biết thêm các đề tài của HealthLinkBC File, xin truy cập mạng www.HealthLinkBC.ca/healthfiles hoặc đến đơn vị y tế công cộng tại địa phương quý vị. Để có thông tin và lời khuyên y khoa không khẩn cấp tại B.C., xin truy cập mạng www.HealthLinkBC.ca hoặc gọi 8-1-1 (miễn phí). Để có sự giúp đỡ cho người điếc và khiếm thính, xin gọi 7-1-1. Các dịch vụ dịch thuật có sẵn cho hơn 130 ngôn ngữ khi có yêu cầu.